

Sebastian Chwałek
Podsekretarz Stanu

DAP-WSUST-0158-178/2016

Warszawa, dnia 11 marca 2016 r.

Pan

Marek Olszewski

Przewodniczący Związku Gmin Wiejskich RP

Stanowony Panie Przewodniczący

W związku z przekazanym Stanowiskiem Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie zmian ustawy o samorządzie gminnym odnoszących się do zmian granic gminy oraz jej podziału celem przyłączenia do innej gminy, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Należy zauważyć, że przepisy ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1515, ze zm.) w sposób dokładny określają zasady dokonywania zmian w podziale terytorialnym państwa stopnia gminnego. Art. 4 ust. 1 ww. ustawy zawiera upoważnienie do wydania rozporządzenia przez Radę Ministrów w zakresie tworzenia, łączenia, dzielenia i znoszenia gmin oraz ustalania ich granic, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta i ustalania jego granic oraz ustalania i zmiany nazw gmin oraz siedzib ich władz. Wytyczne dokonywania zmian granic ujęte w art. 4 ust. 3 ww. ustawy zobowiązują zaś Radę Ministrów do zbadania, czy proponowane zmiany zapewnią danym jednostkom jednorodność układu osadniczego i przestrzennego, uwzględnią więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe oraz zapewnią wykonywanie zadań publicznych przez te jednostki. Ponadto, zgodnie z art. 4d ustawy o samorządzie gminnym, Rada Ministrów nie przeprowadza zmian dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia i znoszenia gmin oraz ustalania ich granic, jeżeli:

- 1) *dochody podatkowe na mieszkańca gminy w zmienionych granicach lub gminy utworzonej byłyby niższe od najniższych dochodów podatkowych na mieszkańca ustalonych dla poszczególnych gmin zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,*
- 2) *gmina w zmienionych granicach lub gmina utworzona byłaby mniejsza od najmniejszej pod względem liczby mieszkańców gminy w Polsce według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego ogłoszenie rozporządzenia, o którym mowa w art. 4.*

Natomiast przepisy art. 4a, 4b i 4c omawianej ustawy regulują tryb wydania rozporządzenia.

Należy podkreślić, że powyższe przepisy prawa umożliwiają wypowiedzenie się w przedmiocie danej zmiany granic wszystkim mieszkańcom jednostek samorządu terytorialnego objętych zmianami, czy to w formie konsultacji czy referendum. Po przeprowadzeniu konsultacji organy stanowiące wyrażają opinie w sprawie proponowanej zmiany granic. Opinie takie powinny zawierać fakty dotyczące zmiany granic (w tym np.: wyliczenia skutków finansowych, straty majątku itd.). Trzeba podkreślić, że zarówno argumenty zawarte w opinii rady wnioskującej, jak i w opiniach organów stanowiących zainteresowanych jednostek samorządu terytorialnego, mają taką samą wagę dla organu rozstrzygającego sprawy dotyczące zmian w podziale terytorialnym państwa.

Wypada również zauważyć, że każda zmiana dokonywana w podziale terytorialnym państwa pociąga za sobą mniejsze lub większe negatywne skutki finansowe dla jednej ze stron objętej zmianą. Podkreślić jednak należy, że Rada Ministrów kierując się ww. wytycznymi zawartymi w art. 4 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym nie podejmuje pozytywnych decyzji o dokonaniu takich zmian granic, które pozbawiłyby gminę zdolności wykonywania zadań publicznych, czy też doprowadziłyby do drastycznego ograniczenia tej zdolności. Analiza wniosków złożonych na podstawie omawianych przepisów, pozwala zarówno Ministrowi SWiA jak i Radzie Ministrów zapoznać się ze wszystkimi uwarunkowaniami przedłożonych propozycji zmian w podziale terytorialnym państwa stopnia gminnego i podjąć optymalne decyzje w zakresie ich rozstrzygnięć.

W kontekście powyższego, należy podkreślić, że omawiane przepisy prawa zostały sformułowane w sposób jasny i zrozumiały, pozwalający na zastosowanie ich w każdym przypadku przedłożonej zmiany granic. Wydaje się, że uszczegółowienie wskazanych przepisów m.in. w zakresie precyzyjnego określenia przesłanek pozwalających na wszczęcie procedur podziałowych spowodowałoby, że przepisy prawa straciłyby swój uniwersalny i generalny charakter.

Jednocześnie pragnę poinformować Pana Przewodniczącego, iż w chwili obecnej nie planuje się nowelizacji ustawy o samorządzie gminnym w zakresie przepisów dotyczących zmian w podziale terytorialnym stopnia gminnego.

z poważaniem

MINISTER SPRAW WNETRZNYCH
I ADMINISTRACJI
z up. Sebastian CHWAŁEK
Podsekretarz Stanu

Do wiadomości:

Sekretariat Prezesa Rady Ministrów

dot. sprawy nr SPRM.340.1.5.2016.DS